

Brüsszel, 2021.7.14.
COM(2021) 550 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**„Irány az 55 %!”: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének
megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében**

1. „IRÁNY AZ 55 %!”: AZ EU 2030-RA VONATKOZÓ ÉGHAJLAT-POLITIKAI CÉLKITŰZÉSÉNEK MEGVALÓSÍTÁSA A KLÍMASEMLEGESSÉG ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

Kulcsfontosságú pillanatban vagyunk, amikor a világ megfelelő válaszlépéseket adhat az éghajlatváltozással és biológiai sokféleséggel összefüggő vészhelyzetekre – mi vagyunk az utolsó olyan generáció, amely még időben képes cselekedni. A Párizsi Megállapodás keretében tett kötelezettségvállalásainkat ebben az évtizedben kell teljesítenünk, mindenki egészségének, jóllétének és jólétének érdekében. Az EU jó példával járt elől, amikor ambiciózus célokat tűzött ki arra vonatkozóan, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal csökkenjen a nettó kibocsátás, 2050-re pedig Európa az első klímasemleges kontinens legyen. Ezek a célok már nem pusztá törekvések, hanem az első európai klímarendelemben meghatározott kötelezettségek, amelyek új lehetőségeket teremtenek az innováció, a beruházások és a munkahelyteremtés számára.

Ebben a szellemben a javaslatcsomag célja, hogy az EU készen álljon az 55 %-os cél elérésére, és megvalósítsa a **gazdaságunk, társadalmunk és iparunk számára szükséges gyökeres változást**. Kollektív felelősségről és lehetőségről van szó, amelynek mindenki előtt nyitva kell állnia, legyen szó innovátorokról és befektetőkről, vállalatokról és városokról, fogyasztókról, illetve háztartásokról és magánszemélyekről. Mindannyian élvezzük annak előnyeit, ha több teret biztosítunk a természet számára, ha tisztább a levegő, hűvösebbek és környezetbarátabbak a városaink, egészségesebbek a polgárok, alacsonyabb az energiafelhasználás és azért kevesebbet kell fizetnünk, valamint ha új munkahelyek, technológiák és ipari lehetőségek jönnek létre. Az EU zöld átállásának középpontjában az áll, hogy miként tudjuk ezeket az előnyöket a lehető leggyorsabban és legmértányosabban biztosítani az emberek számára, miközben megerősítjük versenyképességünket, megteremtjük a holnap munkahelyeit, és hatékonyan kezeljük az átállás költségeit és hatásait.

Ha még az előtt cselekszünk, hogy visszafordíthatatlanul elérjük az éghajlatváltozási fordulópontot, még lehetőségünk lesz arra, hogy ezt az átalakulást mi magunk tervezzük meg, a pusztá reagálás és alkalmazkodás helyett. Míg a fellépés elmaradásának költsége egyértelműen magasabb, mint az éghajlatvédelmi törekvéseink megvalósításának költsége, a számok önmagukban nem képesek kifejezni, hogy milyen komoly következményekkel járna, ha az eddigi gyakorlatot folytatnánk. A fellépés elmaradása új választóvonalakat is eredményezhet: azok között, akik megengedhetik maguknak a tiszta, modern, megújuló energiaforrásokon alapuló technológiákat, és azok között, akik nem rendelkeznek alternatívával a régi és szennyező energiaforrások helyett. A következő generációknak kell majd elszenvedniük a gyakoribb – és intenzívebb – viharokat, erdőtüzeket, aszályokat és árvizeket, valamint az ezek által világszerte kirobbanó konfliktusokat. E válságok kezelése ezért **nemzedékek közötti és nemzetközi szolidaritást** igényel. A következő évtizedben elért eredmények határozzák meg gyermekeink jövőjét. A közvélemény ezért folyamatosan és egyre nagyobb mértékben támogatja az éghajlatvédelmi törekvéseket és fellépéseket¹. Az éghajlat-politikai fellépés fokozását a fiatalok – köztük a mai tizenévesek – is különösen sürgetik, akik a változás előmozdítóiként felszólítják a kormányokat és az EU-t, hogy határozottan és haladéktalanul lépjenek fel annak érdekében, hogy megvédjék az éghajlatot és a környezetet a következő generációk számára.

---

¹ 513. Eurobarométer tematikus felmérés az éghajlatváltozásról (közzétéve: 2021. július 5.) https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_hu.

A mai javaslatok az Európai Unió által már bevezetett szakpolitikákra és jogszabályokra épülnek. **Az európai zöld megállapodás meghatározta e gyökeres változás véghezvitelének a tervét.** Megteremtette a jövő gazdaságának építőelemeit: mérföldkönek számító stratégiákat dolgozott ki a biológiai sokféleségre, a körforgásos gazdaságra, a szennyezőanyag-mentességre, a fenntartható és intelligens mobilitásra, az épületkorszerűsítési programra, a fenntartható élelmiszerekre, hidrogénre, akkumulátorokra, az óceánenergiára és sok egyéb szempontra vonatkozóan. Eddig példa nélküli forrásokat különítettek el az átállás támogatására, akár az EU helyreállítási terve, a zöld átálláshoz legalább 37 %-ban hozzájáruló **Next Generation EU**, a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó következő hosszú távú uniós költségvetés, akár a fenntartható finanszírozásra és a magánberuházások mozgósítására való folyamatos összpontosítás révén. És ezután is valamennyi uniós szakpolitika a klímasemlegességre való átállást fogja szolgálni, ideértve a kutatási, a készségfejlesztési, az ipari, a verseny- és a kereskedelempolitikát is.

Az intézkedéscsomag egyértelmű tényadatokon is alapul, amelyek bizonyítják a 2030-ra kitűzött céljaink elérésének szükségességét, és támpontul szolgálnak arra nézve, hogy miként lehet azokat a lehető legjobban és legméltányosabban elérni. A 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célterv² felmérte a zöld átállás lehetőségeit és költségeit, és rámutatott arra, hogy az egyensúly pozitív, ha a helyes szakpolitikai kombinációt alkalmazzuk. Ez arra az alapvetésre épül, hogy ami előnyös a bolygó számára, az előnyös az emberek és a gazdaság számára is – ezt az is tükrözi, hogy a gazdaság 1990 óta több mint 62 %-kal növekedett, miközben a kibocsátás ugyanebben az időszakban 24 %-kal csökkent, vagyis egyértelműen kimondható, hogy a növekedés független a CO₂-kibocsátástól.

Ez a tapasztalat és tudás lehetővé teszi, hogy ez legyen a legátfogóbb javaslatcsomag, amelyet a Bizottság az éghajlat és az energia területén valaha is előterjesztett, és amely megteremti az alapot az új munkahelyekhez, valamint a jövő reziliens és fenntartható európai gazdaságához. Ez a csomag jelenti a szabályozási alapot ahhoz, hogy céljainkat **méltányos, költséghatékony és versenyképes** módon érhesük el. Több ágazatban széndioxid-kibocsátási árat vezet be, ami jelentős többletbevételt eredményez a méltányos átállás biztosítása érdekében, és olcsóbbá teszi a tiszta megoldásokat. Támogatja a megújuló energia nagyobb mértékű felhasználását és az energiatakarékosság javítását. Elősegíti a tiszta üzemű új járművek és a tisztább közlekedési üzemanyagok értékesítésének növelését. Biztosítja, hogy az ipar vezető szerepet töltsön be az átállásban, és biztosítja az ipar számára a beruházások és az innováció fellendítéséhez szükséges jogi biztonságot. Az energiaforrások megadóztatására összpontosít, az éghajlat-politikai céljainkkal és környezetvédelmi célkitűzéseinkkel összhangban. A csomag átülteti a „szennyező fizet” elvet a gyakorlatba. Célja, hogy megfordítsa azt a tendenciát, miszerint a természet egyre kevésbé képes eltávolítani a szén-dioxidot a légkörből. A globális éghajlat-politikai fellépések ösztönzése révén pedig hozzájárul annak biztosításához, hogy éghajlat-politikai céljainkat ne ássa alá a kibocsátásáthelyezés veszélye.

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag **a fellépések és a jó példa révén megszilárdítja az EU globális vezető szerepét** az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Az uniós fellépés azonban önmagában nem elegendő és nem képes megvalósítani a globális kibocsátáscsökkentést, amelyre a világnak szüksége van. Az EU továbbra is teljes

---

² [COM\(2020\) 562 final](#).

mértékben elkötelezett a multilaterális világrend mellett, és világszerte együttműködésre szólítja fel partnereit. Az EU ezért együttműködik a G7-ekkel, a G20-akkal és más nemzetközi partnerekkel annak érdekében, hogy megmutassa: a megerősített éghajlatvédelmi törekvések, a gazdasági jólét és a fenntartható növekedés jól megférnek egymás mellett. Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Felelős döntő fontosságú 26. Konferenciája (COP26) előtt – melyre 2021 novemberében Glasgowban kerül sor – e javaslatcsomag célja, hogy meghatározza a világ többi részével való együttműködés menetrendjét egy olyan zöld átállás érdekében, amely kezeli az egzisztenciális fenyegetéseket, és mindenki számára új lehetőségeket teremt.

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagot egymással összefonódó javaslatok alkotják, amelyek együttesen valósítják meg törekvéseinket. Ez a közlemény áttekintést nyújt a különböző javaslatokról és azok kapcsolatáról, és elmagyarázza a választott szakpolitikai intézkedések eszköztárát. Bemutatja, hogy a csomag hogyan teremt átfogó egyensúlyt a méltányosság, a kibocsátáscsökkentés és a versenyképesség között, és szemlélteti, hogyan működnek együtt a különböző szakpolitikák.

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag: Rövid áttekintés

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag egy sor **egymással összefüggő javaslatból** áll, amelyek mindegyike ugyanazon cél – azaz 2030-ra és azon túl méltányos, versenyképes és zöld átállás biztosítása – megvalósítására irányul. Ahol lehetséges volt, a Bizottság emelte a meglévő jogszabályok ambíciószintjét, szükség esetén pedig új javaslatokat terjesztett elő. Az intézkedéscsomag összességében nyolc meglévő jogszabályt erősít meg, és öt új kezdeményezést terjeszt elő különböző szakpolitikai területeken és gazdasági ágazatokban: éghajlat, energia és üzemanyagok, közlekedés, építőipar, földhasználat és erdőgazdálkodás.

A jogalkotási javaslatokat hatásvizsgálati elemzés támasztja alá, amely figyelembe veszi a teljes intézkedéscsomag összefonódásait. Az elemzésből kitűnik, hogy a megerősített szabályozási politikákra való túlzott támaszkodás szükségtelenül magas gazdasági terheket eredményezne, míg a szén-dioxid-árzás önmagában nem szüntetné meg a tartós piaci hiányosságokat és a nem piaci jellegű akadályokat. A választott szakpolitikai kombináció tehát megfelelő egyensúlyt teremt **az árazás, a célok, a szabványok és a támogatási intézkedések** között.

Árazás	Célok	Szabályok
• Erősebb kibocsátáskereskedelmi rendszer, többek között a légi közlekedésben • A kibocsátáskereskedelem kiterjesztése a tengerhasznosításra, a közúti közlekedésre és az építőiparra • Az energiaadó-irányelv frissítése • Az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó új mechanizmus	• A közös kötelezettségvállalási rendelet frissítése • A földhasználatról, földhasználat-megváltoztatásról és erdőgazdálkodásról szóló rendelet frissítése • A megújulóenergia-irányelv frissítése • Az energiahatékonysági irányelv frissítése	• Szigorúbb CO₂-kibocsátási követelmények a személygépkocsik és kisteherautók esetében • Új infrastruktúra az alternatív üzemanyagok számára • ReFuelEU: Fenntarthatóbb légi jármű-üzemanyagok • FuelEU: Tengeri közlekedésben használt tisztább üzemanyagok

Támogatási intézkedések

- A bevételek és a szabályozások felhasználása az innováció előmozdítására, a szolidaritás kiépítésére és a kiszolgáltatott helyzetben lévőkre gyakorolt hatások enyhítésére, különösen az új **Szociális Klímaalapon és a megerősített modernizációs és innovációs alapokon** keresztül.

2. A GAZDASÁG EGÉSZÉRE KITERJEDŐ MEGKÖZELÍTÉS: MÉLTÁNYOS, VERSENYKÉPES ÉS ZÖLD ÁTÁLLÁS

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag célja, hogy megvalósítsa a valamennyi európai polgár javát szolgáló megemelt uniós kibocsátáscsökkentési célt, valamint lehetőségeket

teremtse az átállásban való részvételre, segítse a leginkább rászorulókat és ösztönözze az erőteljesebb általános kibocsátáscsökkentést. Ezen túlmenően támogatja majd az EU zöld helyreállítását a világjárványt követően, elő fogja segíteni a környezetvédelmi szabványok uniós határokra történő kiterjesztését, valamint ösztönözni fogja a jövő termékeinek és technológiáinak kifejlesztését célzó innovációt.

2.1. A társadalmilag méltányos átállás: az egyenlőtlenség és az energiaszegénység kezelése éghajlat-politikai fellépések révén

A klímasemlegességre való átállás egyedülálló lehetőség lehet a rendszerszintű egyenlőtlenség csökkentésére. A szén-dioxid-árzási eszközök például növelik azokat a bevételeket, amelyeket újra be lehet fektetni a kiszolgáltatott helyzetben lévők energiaszegénységgel és mobilitással kapcsolatos kihívásainak kezelésére, az innováció és a gazdasági növekedés ösztönzése, valamint a munkahelyteremtés céljából. Ez nem csupán méltányosság és szolidaritás kérdése, hanem szélesebb körű társadalmi szükségszerűség is az európai zöld megállapodás bevezetése előtt meglévő olyan egyenlőtlenségek kezelésére, amelyek az éghajlatváltozás és a szennyezőanyag-mentesség elleni határozott fellépés nélkül tovább súlyosbodnának.

Ezért **a szolidaritás az európai zöld megállapodás egyik meghatározó elve** – ideértve a generációk, a tagállamok, a régiók, a vidéki és városi területek, valamint a társadalom különböző részei közötti szolidaritást –, amint azt az igazságos átmenet mechanizmus és az elmúlt években uniós szinten bevezetett számos egyéb eszköz is példázza. A klímasemlegesség eléréséhez közös céltudatosságra, közös erőfeszítésekre, valamint a különböző kiindulási pontok és kihívások felismerésére van szükség. A polgárok – különösen a fiatalabbak – készen állnak arra, hogy megváltoztassák fogyasztási és mobilitási szokásaikat, ha kellően tudatosítjuk bennük annak fontosságát, hogy a szénlábnymuk minél kisebb legyen és környezetbarátabb, egészségesebb környezetben éljenek. Mindazonáltal ez az intézkedéscsomag azon személyek aggályaival is foglalkozik, akiknek állását vagy jövedelmét az átállás veszélyezteti.

Ez a megközelítés tükröződik az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagban, kezdve az éghajlat-politikai célok elérésére irányuló erőfeszítések tagállamok közötti, azok relatív gazdagsága alapján történő megosztásától a tagállamok eltérő képességeinek figyelembevételéig a bevételek elosztása során, illetve az egyes tagállamokon belüli egyenlőtlenségek kezeléséig. Ez azt tükrözi, hogy a szolidaritás és társadalmi méltányosság fokozására van szükség, hogy az igazodjon fokozott sebességünkhöz és ambícióinkhoz.

Ebben a szellemben az **új Szociális Klímaalap** célzott finanszírozást biztosít a tagállamok számára az energia- vagy mobilitási szegénység által leginkább érintett vagy veszélyeztetett európai polgárok támogatására, a kibocsátáskereskedelem közötti közlekedésre és építőiparra való kiterjesztésének kísérő intézkedéseként. Csak az energiaszegénység jelenleg mintegy 34 millió embert sújt az Európai Unióban. Az Alap hozzá fog járulni az átállás során a fosszilis tüzelőanyagok árának emelkedése által leginkább érintett személyek költségeinek csökkentéséhez. Az új Alap elő fogja mozdítani a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli méltányosságot és szolidaritást, miközben enyhíti az energia- és mobilitásszegénység kockázatát. A meglévő szolidaritási mechanizmusokra épít, és kiegészíti azokat³. A Szociális Klímaalap folyó áron

³ Pl. Kohéziós Alap, Igazságos Átmenet Alap és Európai Szociális Alap Plusz.

72,2 milliárd EUR-t biztosít az uniós költségvetésben a 2025–2032-es időszakra az új kibocsátáskereskedelmi rendszerből. Ez lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy támogassák azokat az alacsony és közepes jövedelmű rászoruló háztartásokat, a közlekedési szolgáltatások igénybe vevőit és a mikrovállalkozásokat, akiket/amelyeket a leginkább érintenek a kibocsátáskereskedelem építőiparra és közlekedésre való kiterjesztésének hatásai. Ez magában foglalja az energiahatékonyság növelését és az épületek felújítását, a tiszta fűtést és hűtést, valamint a megújuló energia oly módon történő integrálását célzó beruházások támogatását, ami lehetővé teszi mind a CO₂-kibocsátás, mind pedig a rászoruló háztartások és mikrovállalkozások energiaszámláinak fenntartható csökkentését. Az Alap finanszírozni fogja továbbá a nulla és alacsony kibocsátású mobilitáshoz való hozzáférést is. Szükség esetén és mindaddig, amíg indokolt, az Alap fedezheti a közvetlen jövedelemtámogatást, miközben az Alapon keresztül – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az Európai Regionális Fejlesztési Alap révén – megvalósuló zöld beruházásokat végrehajtják és azok hasznot hoznak.

Az Alap volumene elvben az építőipari és a közúti közlekedési ágazatot lefedő új kibocsátáskereskedelemről származó várható bevétel 25 %-ának felel meg, és indítására a szén-dioxid-árzás hatálybalépése előtti évben kerül sor, hogy fel lehessen készülni a változásra. Az Alapot legalább 50 %-os nemzeti hozzájárulással kombinálják. A Bizottság hamarosan javaslatot tesz a saját forrásokról szóló határozat és a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret módosítására ezen új eszköz beépítése érdekében. Ezen túlmenően a Bizottság egy tanácsi ajánlásra irányuló javaslat révén további iránymutatást kíván nyújtani a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy miként lehet a legjobban kezelni az éghajlatvédelmi átállás szociális és munkaügyi vonatkozásait.

A Bizottság 2028-ban értékelni fogja a Szociális Éghajlatváltozási Alap működését, többek között a közös kötelezettségvállalási rendelet kívánt hatásainak és a kibocsátáskereskedelem új ágazatokra való alkalmazásának fényében.

A szociális dimenzió további erősítése érdekében a Bizottság felszólítja a tagállamokat, hogy a Szociális Éghajlatváltozási Alap forrásai mellett használják fel az építőipari és a közúti közlekedési ágazat kibocsátási egységeinek árverés útján történő értékesítéséből származó bevételek egy részét is az alacsony és közepes jövedelmű rászoruló háztartásokra és a közlekedési szolgáltatások igénybe vevőire gyakorolt hatás enyhítésére.

Azok a tagállamok, melyek energiaszerkezetében sok a fosszilis tüzelőanyag, és ahol magasabb az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, nagy az energiaintenzitás és alacsonyabb az egy főre jutó GDP, egy **megerősített Modernizációs Alapból** is részesülnek majd. Az Alap forrásai a szén-dioxid-ártól függenek, de az Alapot további 192,5 millió kibocsátási egységgel fogják megerősíteni.

Végezetül folyamatos **szolidaritás érvényesül majd a közös kötelezettségvállalási rendelet és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer szerint** is, amelynek keretében az árverésre bocsátott kibocsátási egységek egytizedét újraosztják a tagállamok között.

2.2. Versenyképes átállás: Új lehetőségek az ipari és ágazati szerkezetváltás révén

A 2030-ra kitűzött cél eléréséhez a gazdaság egészében rendszerszintű átalakulásra lesz szükség. A nemzeti energia- és klímatervek és az irányítási rendelet közelgő felülvizsgálata biztosítani fogja a 2030-ig kitűzött zöld átállás integrált tervezését, végrehajtását és nyomon követését. A felülvizsgálat lehetővé teszi az EU és tagállamai számára, hogy kiegyensúlyozott módon haladjanak. Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag javaslatai is tükrözik ezt, az ipar, a közlekedés, az építőipar és az energia területét érintő fellépésekkel. Az uniós és nemzeti szintű kiegészítő és célzott szakpolitikák felgyorsítják a szemléletváltást, a technológiai innovációt és annak bevezetését, valamint az új infrastruktúra fejlesztését. Az intézkedéscsomag egyik sarokköve, hogy az **uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer** jelentős eredményeire építve erősítse és alkalmazza azt az olyan új ágazatokra, ahol eddig kibocsátáscsökkentésre még nem került sor. Az elmúlt 16 év tapasztalatai azt mutatják, hogy a kibocsátáskereskedelem rendkívül hatékony mechanizmus a kibocsátások költséghatékony csökkentésére, míg az ebből származó bevételek felhasználhatók a tisztább termelésre való átállás támogatására és az innováció ösztönzésére.

A szén-dioxid-árjelzés mellett a változás ösztönzéséhez egyértelmű **célokra** van szükség, így például a felülvizsgált **közös kötelezettségvállalási rendelet** felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy nemzeti intézkedéseket hozzanak az építőipar, a közlekedés, a mezőgazdaság, a hulladékgazdálkodás és a kisipari ágazatok kibocsátásainak kezelése érdekében. A javaslat eredményeképpen 2030-ig EU-szerte 40 %-kal kell csökkenteni az ezen ágazatokból származó kibocsátásokat a 2005-ös helyzethez képest. A relatív erőfeszítés egyes tagállamokhoz való hozzárendelésének elve nem változik a korábbi gyakorlathoz képest. A javaslat szerint az egyes tagállamok eltérő cselekvési képességeit továbbra is elismerik, és az egy főre jutó GDP-n alapuló nemzeti célokat határoznak meg, a nemzeti körülményeket és a költséghatékonyt számításba vevő megfelelő kiigazításokkal.

A kibocsátáskereskedelem új ágazatokra való alkalmazása kiegészíti az intézkedéscsomag egyéb szakpolitikáit, ezáltal előmozdítva a változásokat a köz- és magánberuházások, a fogyasztói magatartás és az üzleti gyakorlatok területén. A Bizottság hatásvizsgálataiból kitűnik, hogy egy olyan döntéshez, miszerint nem alkalmazzák a kibocsátáskereskedelmet ezekre a területekre, az ebben az intézkedéscsomagban javasoltnál sokkal erőteljesebb szabályozási intézkedésekre lenne szükség valamennyi ágazatban, különösen az üzemanyagszabványok, a megújuló energia és az energiahatékonyt, valamint az adózás területén.

2.2.1. Ipari átalakulás és szén-dioxid-árazás

A zöld átállás hatalmas lehetőséget kínál az uniós ipar számára, mivel világszinten vezető szerepet töltünk be a tiszta új technológiák és termékek piacának fejlesztésében, valamint a fenntartható, helyi és képzettséget igénylő munkahelyek teremtésében szerte az EU-ban. Az uniós ipar készen áll a beruházásra, de ehhez kiszámíthatóságra és koherens szabályozási keretre, az infrastruktúrához való hozzáférésre és az innováció támogatására van szüksége.

Az intézkedéscsomag új követelményeket vezet be az ipar számára a termelési folyamatok dekarbonizációjára vonatkozóan, ugyanakkor támogatja az új technológiák elterjedését segítő mechanizmusokat is. A vállalkozások és a kkv-k tiszta energiába történő beruházásainak támogatására szolgáló Innovációs Alap növelni fogja az ipar dekarbonizációját célzó innovatív projektek és infrastruktúra finanszírozását. Különös

figyelmet fordítanak majd az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus hatálya alá tartozó ágazatokban megvalósuló projektekre.

Tekintettel a kibocsátás nagy mértékű csökkentésének szükségességére, a Bizottság a mai napon azt javasolja, hogy 2030-ra a felülvizsgált uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó ágazatoknak⁴ 61 %-kal csökkenteniük kell üvegházhatásúgáz-kibocsátásukat a 2005-ös szinthez képest. Ennek eléréséhez csökkenteni kell az éves kibocsátási határértéket, a 2030-ra kitűzött ambiciózusabb célok elérését biztosító menetrendnek megfelelően.

A szén-dioxid-árzás közlekedési ágazatban betöltött szerepének megerősítése érdekében a Bizottság azt javasolja, hogy a jelenlegi uniós kibocsátáskereskedelmi rendszert a 2023–2025 közötti időszakban fokozatosan terjesszék ki a **tengerhasznosítási ágazatra**. A **légi** fuvarozóknak is nagyobb erőfeszítéseket kell tenniük a kibocsátásuk csökkentése érdekében, ezért a Bizottság az ágazat számára jelenleg kiosztott ingyenes kibocsátási egységek fokozatos megszüntetését javasolja. A légi közlekedésből származó kibocsátások globális szintű kezelése érdekében az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerről szóló irányelven keresztül végrehajtják a nemzetközi légi közlekedésben alkalmazandó kibocsátáskompensációs és -csökkentési rendszert (CORSIA). Folytatjuk a belpolitikai intézkedések végrehajtását, és nemzetközi szinten továbbra is együttműködünk partnereinkkel a Nemzetközi Tengerészeti Szervezeten és a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezeten (ICAO) keresztül.

A **közúti közlekedésben és az építőiparban** használt fosszilis tüzelőanyagok szintén jelentős kibocsátási és szennyezési forrást jelentenek. Mivel eddig nagy nehézséget okozott ezek dekarbonizációja, rendkívül nagy innovációs és munkahelyteremtési potenciál rejlik bennük. Például a kibocsátáskereskedelem közúti közlekedésre történő alkalmazása jobban ösztönzi a meglévő járművek tisztább üzemanyaggal való ellátását. Ez a meglévő járműállomány számára a piacon elérhető üzemanyagok fejlődéséhez fog vezetni, ami a szolgáltatókat az üzemanyagaik dekarbonizálására készíti majd. A szén-dioxid-ár önmagában azonban nem garantálja a nulla kibocsátású mobilitásra való gyors átállást – ehhez kiegészítő politikákra van szükség, többek között a töltőinfrastruktúrára vonatkozóan is.

Hasonlóképpen, a kibocsátáskereskedelem tüzelőanyagokra való alkalmazása az építőiparban elősegíti majd, hogy tisztább fűtőanyagok kerüljenek a piacra, lerövidüljön a felújítási beruházások megtérülési ideje, valamint gyorsabban menjen végbe a tüzelőanyag-váltás a meglévő épületek fűtése és hűtése terén. Ezt az épületek, valamint az energiafogyasztó berendezések és rendszerek energiahatékonyságának javítását célzó szakpolitikai intézkedések fogják kiegészíteni, amelyek révén az otthonaink, valamint a fűtés és hűtés általános energiaszükséglete is csökkenni fog.

A Bizottság ezért javasolja, hogy **2026-tól kezdődjön meg a kibocsátáskereskedelem alkalmazása a közúti közlekedésre és az építőiparra vonatkozóan**. Erre külön rendszerben kerül sor, amely az upstream üzemanyag-forgalmazókra összpontosít, és az üzemanyaggyártókat teszi felelőssé a rendszernek való megfelelésért ahelyett, hogy az egyéni háztartásoknak vagy a közúti közlekedési szolgáltatások igénybe vevőinek a közvetlen részvételét írná elő. A közúti közlekedésből és az építőiparból származó

---

⁴ Energiaágazat, energiaigényes iparágak, beleértve az olajfinomítókat, az acélműveket, valamint a vas-, alumínium-, fém-, cement-, mész-, üveg-, kerámia-, cellulóz-, papír-, karton- és savgyártást és az ömlesztett szerves vegyi anyagok előállítását, valamint a légi közlekedési és tengeri ágazat.

kibocsátásokat maximalizálni fogják, a felső határérték pedig idővel csökken, ami a teljes kibocsátás visszaesését eredményezi.

Ha nemzetközi partnereink nem osztják az uniós törekvéseket, akkor fennáll a kibocsátásáthelyezés kockázata, nevezetesen hogy a termelést az EU-ból más, a kibocsátáscsökkentésre kevésbé törekvő országokba helyezik át. Ha ez bekövetkezik, a globális kibocsátás nem csökken. Ezért – amint azt e közlemény 4. szakasza részletesebben is kifejti – a Bizottság javaslatot tesz **az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra**, amely egy bizonyos számú erősen szennyező áru behozatala esetén az adott áru széntartalma alapján kiszámított összeg megfizetését írja elő.

A 2030-ig – és azon túl, egészen a klímasemlegesség eléréséig – tartó ipari átállásnak kollektív és inkluzív erőfeszítés révén kell megvalósulnia, az ipari ökoszisztémákkal közösen kidolgozott módon. A frissített iparstratégia bejelentette, hogy a szociális partnerekkel és más érdekelt felekkel közösen **átállási útvonalakat** alakítanak ki annak feltérképezése céljából, hogy miként lehet a legjobban felgyorsítani és kiaknázni a kettős átállást, figyelembe véve az egyes ökoszisztémák nagyságrendjét, sebességét és feltételeit. Az útvonalak azonosítják a szükségletek nagyságrendjét, beleértve az átképzést, a beruházásokat vagy a technológiai igényeket, és intézkedéseket dolgoznak ki e szükségletek kielégítésére, olyan inputokra építve, mint például az iparstratégiai ütemtervek. Elsőbbséget élveznek azok az ökoszisztémák, amelyek elkötelezik magukat az átállás mellett, a legnagyobb kihívásokkal néznek szembe, és amelyeket súlyosan érintett a válság, például a mobilitás, az építőipar és az energiaigényes iparágak területén.

A Bizottság elismeri, hogy a zöld átállás csak akkor lehet sikeres, ha az EU rendelkezik a versenyképességének megőrzéséhez szükséges szakképzett munkaerővel. Az oktatás és a képzés központi szerepet játszik a tudatosság növelésében és a zöld gazdasághoz szükséges készségek fejlesztésében az olyan eszközök révén, mint az Erasmus+ környezetvédelmi ága és az „Oktatás az éghajlatért” koalíció. A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési programmal a Bizottság kiemelt intézkedéseket vezet be annak érdekében, hogy felvértezze az embereket a zöld és digitális átálláshoz szükséges megfelelő készségekkel. A program keretében a Bizottság valamennyi ipari ökoszisztémában elősegíti az átképzésre és továbbképzésre vonatkozó kötelezettségvállalások kidolgozását is. A készségfejlesztési paktum részeként számos ökoszisztéma – köztük a gépjárműipari ökoszisztéma – már elkötelezte magát a munkavállalók átképzése és továbbképzése mellett a teljes értékláncban.

2.2.2. Tisztább mobilitás és közlekedési üzemanyagok

A szén-dioxid-árazás mellett más intézkedésekre is szükség van ahhoz, hogy a közlekedési ágazatot sikerüljön tartósan a kibocsátásmentesség útjára terelni, és a légszennyezést csökkenteni lehessen, mivel a közlekedés felel az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának közel egynegyedért, és a városokban ez a légszennyezés fő oka. A kibocsátás továbbra is magasabb, mint 1990-ben, és a klímasemlegesség eléréséhez 2050-ig 90 %-kal csökkenteni kell⁵ a közlekedésből származó összkibocsátást.

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag ezért négy javaslatot tartalmaz a tisztább járművek és üzemanyagok technológiasemleges módon történő előmozdítására. Az új

---

⁵ Az 1990-es szinthez képest.

gépkocsikra és kisteherautókra vonatkozó **szén-dioxid-kibocsátási előírások felülvizsgálatának** célja e járművek üvegházhatásúgáz-kibocsátásának további csökkentése, egyértelmű és reális utat biztosítva a kibocsátásmentes mobilitás felé. A kibocsátásmentes gépjárművek iránti fogyasztói kereslet már most is meredeken növekszik⁶.

Az **alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló rendelet** biztosítja majd a tisztább járművek elektromos és egyéb töltésére szolgáló interoperábilis és felhasználóbarát infrastruktúra szükséges kiépítését EU-szerte, lépést tartva a piac fejlődésével, és garantálva a vidéki és távoli területek lefedését is. Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájára vonatkozóan javasolt kötelező célok kulcsfontosságúak a tisztább járművek egyre szélesebb körben való elterjedéséhez és e piac folyamatos növekedéséhez, ami rendkívüli lehetőségeket kínál az uniós gépjárműipar számára.

Ezek az intézkedések kölcsönösen erősítik és kiegészítik egymást. Annak tudatában, hogy egy átlagos autó 10–15 évre szól, sürgősen meg kell határozni a közúti közlekedésből származó szén-dioxid-kibocsátás után fizetendő összeget ahhoz, hogy a meglévő járműpark tisztábbá válhasson. Emellett az ambiciózusabb szén-dioxid-kibocsátási előírások elő fogják segíteni, hogy gyors ütemben több kibocsátásmentes gépjármű kerüljön a közutakra, míg az infrastruktúrával kapcsolatos kötelezettségek révén kiépülnek a 2030-ra várható több millió új jármű kiszolgálásához szükséges elektromos és egyéb töltőállomások, mindez úgy, hogy folytatjuk a fenntartható és globálisan versenyképes akkumulátor-értéklánc kiépítését.

A gépjárműipar és ellátási láncának átállása már most is folyamatban van. Ehhez ki kell használni az olyan pénzügyi erőforrásokat, mint az Innovációs Alap, valamint az állami támogatási szabályok szerinti, az ipari ökoszisztéma különböző szegmenseiben új üzleti lehetőségeket teremtő beruházásokra vonatkozó lehetőségeket. Emellett az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), az InvestEU és más uniós finanszírozási programok is felhasználhatók az átképzési és továbbképzési intézkedések támogatására.

A Bizottság javasolja továbbá a **fenntartható üzemanyagok használatának elterjesztését a légi közlekedési és a tengerhasznosítási ágazatban**, kiterjesztve a kibocsátáskereskedelmi rendszert e két ágazatra, ami a forgalmazók számára költségesebbé teszi a szennyező üzemanyagokat. A fenntartható légi jármű-üzemanyag előmozdítására irányuló **ReFuelEU légi közlekedés** arra fogja kötelezni az üzemanyag-forgalmazókat, hogy egyre több fenntartható légi jármű-üzemanyagot keverjenek az uniós repülőtereken feltöltésre használt meglévő légi jármű-üzemanyagokhoz, valamint ösztönzi a szintetikus üzemanyagok, az úgynevezett e-üzemanyagok elterjedését. A kibocsátásmentes repüléssel foglalkozó, hamarosan létrejövő szövetség kiegészíti ezt a munkát azzal a céllal, hogy piaci felkészültséget biztosítson a diszruptív – például hidrogénüzemű vagy elektromos – légi jármű-konfigurációk bevezetésére. A Bizottság felkéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy mielőbb állapotodjanak meg az egységes európai égboltra vonatkozó frissített szabályozási keretről, amely a becslések szerint akár 10 %-kal is csökkentheti a légi közlekedésből származó kibocsátást.

---

⁶ 2020 utolsó negyedében közel félmillió új, tölthető elektromos járművet vettek nyilvántartásba az EU-ban. Ez volt az eddig regisztrált legmagasabb érték, ami példátlan mértékű, 17 %-os piaci részesedésnek felel meg. Éves szinten ez egymillió új, tölthető elektromos járművet jelentett, azaz alig 12 hónap alatt megduplázódott a meglévő elektromos járműpark (negyedéves jelentés az európai villamosenergia-piacokról, 2020 negyedik negyedéve).

A tengeri közlekedésben használt fenntartható üzemanyagok előmozdítását célzó, **FuelEU tengerészetre** vonatkozó javaslat új követelményeket támaszt az uniós kikötőkbe érkező vagy onnan kifutó hajókra, függetlenül attól, hogy milyen lobogó alatt közlekednek, azáltal, hogy maximalizálja az általuk felhasznált energia üvegházhatásúgáz-tartalmát, és idővel szigorítja ezeket a határértékeket. Hamarosan létrejön a megújuló és alacsony kibocsátású tüzelőanyagok értékláncával foglalkozó szövetség azzal a céllal, hogy valamennyi szállítási mód esetében fellendítse a legígéretesebb üzemanyagok kínálatát és alkalmazását.

Ezen ágazatok esetében csak akkor lehetünk biztosak a kibocsátás-csökkentési teljesítményben, ha biztosítjuk, hogy az új üzemanyagok tiszteletben tartsák a megújuló energiaforrásokra vonatkozó fenntarthatósági kritériumokat. Ezt a kapcsolatot fenn kell tartanunk, és biztosítanunk kell, hogy csak a legtisztább fejlett bioüzemanyagokat és a legjobb kibocsátás-csökkentési teljesítménnyel rendelkező e-üzemanyagokat mozdítsuk elő. A légi közlekedésben az ICAO által létrehozott, a nemzetközi légi közlekedésben alkalmazandó kibocsátáskompensációs és -csökkentési rendszer (CORSIA) kerül majd végrehajtásra. Ezeket az intézkedéseket kiegészíti a felülvizsgált energiaadó-irányelv, amely valamennyi közlekedési mód esetében vonzóbbá teszi a tisztább üzemanyagokat, és megszünteti a szennyező üzemanyagok terén fennálló kiskapukat.

2.2.3. Energia

Az EU kibocsátásainak 75 %-áért az energiafelhasználás felel, ezért energiarendszerünk átalakítása központi szerepet játszik éghajlatvédelmi törekvéseinkben. A munkahelyteremtés, a növekedés és a kibocsátás-csökkentés szempontjából komoly hajtóerőt jelent a több energia megtakarítása és a felhasznált energia terén a megújuló energiaforrások fokozottabb használata.

A 2030-ra kitűzött cél elérése érdekében a frissített **megújulóenergia-irányelv** az EU energiaszerkezetében a megújuló energia arányára vonatkozó jelenlegi 32 %-os általános kötelező célt 40 %-ra javasolja emelni. Ezt indikatív nemzeti hozzájárulások egészítik majd ki, amelyek feltűntetik, hogy az egyes tagállamoknak hogyan kell hozzájárulniuk a közös cél eléréséhez. A javaslat támogatja a tagállamokat abban, hogy ágazati célok és intézkedések vegyítése révén a lehető legjobban kiaknázzák a költséghatékony megújuló energiára irányuló potenciáljukat az egyes ágazatokon belül. Célja, hogy tisztábbá és hatékonyabbá tegye az energiarendszert a megújuló energiaforrásokon alapuló villamosítás előmozdítása révén, és az olyan ágazatokban, mint az ipar és a közlekedés, ahol ez nehezebben megvalósítható, előmozdítsa a megújuló üzemanyagok, például a tiszta hidrogén elterjedését.

Az energiafogyasztás csökkentése lehetővé teszi mind a kibocsátás-csökkentést, mind a fogyasztók és az ipar energiaköltségeinek csökkentését. Az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálata az energiahatékonysági célok ambíciószintjének uniós szintű növelésére és kötelezővé tételére tesz javaslatot. Ez a várakozások szerint 2030-ra az energiafogyasztás 9 %-os csökkenését eredményezi az alapforgatókönyvhöz képest⁷. Ennek részeként az energiahatékonyságot célzó, új képlet szerint számított nemzeti

---

⁷ Az uniós célok ambíciószintjének meghatározásához kiindulási alapként használt referencia-forgatókönyvet az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálatára irányuló jogalkotási javaslat frissítette. A célok számítása mostantól a 2020-as referencia-forgatókönyv alapforgatókönyve alapján történik, míg a jelenlegi energiahatékonysági célok számítása a 2007-es referencia-forgatókönyv alapforgatókönyvének felhasználásával történt.

referenciaértékek is iránymutatásul szolgálnak majd a tagállami intézkedésekhez. Az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv év végére tervezett felülvizsgálata konkrét intézkedéseket határoz meg az épületfelújítások ütemének felgyorsítására, hozzájárulva az energiahatékonysághoz és a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos célokhoz, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez az építőiparban.

Az energiatermékekre vonatkozó adórendszernek megfelelő ösztönzők meghatározásával egyaránt kell óvnia a belső piacot és támogatnia a zöld átállást. Ezért az **energiaadó-irányelv** felülvizsgálata a fűtési és a közlekedési célú üzemanyagokra vonatkozó minimális adómértékeknek az uniós éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzésekhez való igazítására, és egyúttal a társadalmi hatás enyhítésére tesz javaslatot. Az új szabályok megszüntetik az elavult mentességeket, például a légi közlekedés és a tengeri szállítás terén, valamint a fosszilis tüzelőanyagok használatára vonatkozó egyéb ösztönzőket, miközben előmozdítják a tiszta üzemanyagok elterjedését.

2.3. A zöld átállás: Természetvédelem és az EU természetes szénelnyelőjének növelése

A kettős éghajlati és biodiverzitási válság nem kezelhető egymástól függetlenül. Vagy együtt sikerül megoldanunk az éghajlati és a természeti válságot, vagy egyiket sem oldjuk meg. Ez azt is jelenti, hogy nem szabad több erőforrást igénybe vennünk, mint amennyit bolygónk meg tud osztani velünk. Ha segítjük a kényes szárazföldi és óceáni ökoszisztémák helyreállítását, azok biztosíthatják az életet a bolygónkon, és betölthetik szerepüket az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. A természet helyreállítása és a biológiai sokféleség újbóli felvirágoztatása alapvetően fontos az elnyelt és tárolt szén-dioxid mennyiségének növeléséhez.

Ezért növelnünk kell az EU-ban található erdők, talajok, vizes élőhelyek és tőzeglápok, óceánok és víztestek arra irányuló kapacitását, hogy szénelnyelőként és -készletként működjenek. A korszerűsített mezőgazdasági ágazatban élelmezésbiztonságunk biztosítása érdekében olyan gazdálkodási módszerekre is szükségünk van, amelyek előtérbe helyezik a földet és a természetet, és helyreállítják talajaink minőségét.

A földhasználatról, földhasználat-megváltoztatásról és erdőgazdálkodásról szóló frissített rendelet részeként a Bizottság ambiciózusabb célok kitűzését javasolja az EU természetes szén-dioxid-eltávolításának kiterjesztésére, ami kulcsfontosságú a kibocsátás kiegyensúlyozásához és a klímasemlegesség eléréséhez. Az új javaslat célja a csökkenő szén-dioxid-eltávolítás jelenlegi tendenciájának megfordítása, valamint az EU-ban található erdők és egyéb természetes szénelnyelők minőségének és mennyiségének növelése. A Bizottság a földhasználati ágazat nettó üvegházhatásúgáz-elnyelésére vonatkozó, 2030-ig kitűzött uniós célt 310 millió tonna szén-dioxid-egyenértékben javasolja meghatározni. E közös célkitűzés eléréséhez konkrét nemzeti célokra tesz javaslatot. 2030 után a Bizottság értékelni fogja az elért eredményeket, és javaslatokat tervez előterjeszteni annak érdekében, hogy ezt az ágazatot a klímasemlegesség elérésére irányuló pályára állítsa – figyelembe véve a földhasználati ágazaton belüli kibocsátást és elnyelést, valamint a szén-dioxid-kibocsátástól eltérő mezőgazdasági kibocsátást.

A tagállamok bizonyos fokú rugalmasságot tarthatnak majd fenn az erőfeszítéseknek a közös kötelezettségvállalási rendelet és a földhasználati ágazat közötti megosztása terén, ami ismételten hangsúlyozza az „Irány az 55%!” intézkedéscsomagban szereplő különböző javaslatok egymást kiegészítő jellegét.

A Bizottság emellett számos intézkedést hoz a biotermelés bevált gyakorlatainak ösztönzésére, valamint annak biztosítására, hogy a fás biotermelés iránti kereslet és kínálat a fenntarthatóság határain⁸ belül maradjon, és összhangban legyen a biológiai sokféleség helyreállítására, a természet egészségének javítására és bolygónk tűrőképességének tiszteletben tartására irányuló célkitűzéseinkkel.

A megújulóenergia-termelésről szóló javaslat **bioenergiára vonatkozó megerősített fenntarthatósági kritériumokat** tartalmaz, kiterjesztve azok alkalmazási körét és a tilalmi beszerzési zónákat. A bioenergia jelenleg a megújulóenergia-termelés mintegy 60 %-át teszi ki, és bár ez az arány az előrejelzések szerint 2030 és 2050 között csökkenni fog, összességében a megújuló energia iránti kereslet növekedése várható. A javaslat megerősíti a lépcsőzetes hasznosítás elvét, amely előnyben részesíti a fa legnagyobb hozzáadott értéket képviselő felhasználását, és biztosítja, hogy a fenntartható forrásból származó biotermelés felhasználására vonatkozó nemzeti támogatási rendszerek ezzel összhangban legyenek, és elkerüljék a biológiai sokféleségre gyakorolt káros hatásokat.

Az „Irány az 55%!” intézkedéscsomaggal együtt bemutatott **új uniós erdőgazdálkodási stratégia**, valamint a 2021 végén előterjeszteni tervezett új talajvédelmi stratégia, a természet helyreállításáról szóló uniós jogszabály és a karbongazdálkodási kezdeményezés tovább erősíti az EU természetes szénelnyelőit, biztosítja, hogy a biológiai sokféleség kulcsfontosságú helyet foglaljon el az átfogó megközelítésben, és támogatja az erdőgazdálkodás és az erdőalapú ágazatok alapvető társadalmi és gazdasági funkcióit.

3. LEHETŐSÉGEK ÉS ÖSZTÖNZŐK: INNOVÁCIÓ ÉS BERUHÁZÁS A VERSENYKÉPES ÁTÁLLÁSHOZ

A klímasemleges gazdaságra való átállás támogatja az innovációt. Az európai zöld megállapodás növekedési stratégia, és – amint az a frissített uniós iparstratégiában is szerepel – az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag javaslatai jelentős lehetőségeket kínálnak a karbonszegény technológiák fejlesztésére, bevezetésére és kivitelére, valamint a zöld munkahelyekre⁹.

A Bizottság azáltal, hogy részletes célokat és szakpolitikákat tartalmazó világos szakpolitikai keretet határoz meg, növeli a befektetői biztonságot, és csökkenti annak kockázatát, hogy a nagy szén-dioxid-kibocsátású ágazatokra irányuljanak a beruházások, amelyek hamarosan elavulttá válnak, és így meg nem térülő eszközöket eredményeznek. Az EU-nak mint elsőként cselekvőnek lépéselőnye származik az éghajlatváltozás elleni globális fellépés fokozásából. A karbonszegény gazdaságba történő beruházások ösztönözhetik a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést, felgyorsíthatják a tiszta energiára való átállást, növelhetik a hosszú távú versenyképességet és szerepet játszhatnak a zöld helyreállításban.

---

⁸ A Közös Kutatóközpont publikációgyűjteménye: Jelentés az erdőalapú biogazdaságnak az éghajlatváltozás szén-dioxid-tárolás és anyaghelyettesítés révén történő mérséklésében betöltött szerepéről (Brief on the role of the forest-based bioeconomy in mitigating climate change through carbon storage and material substitution) (europa.eu).

⁹ Lásd az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozásáról szóló közlemény hatásvizsgálatát (SWD(2020) 177 final).

Az EU hosszú távú költségvetése és a **Next Generation EU** elnevezésű helyreállítási csomagja kifejezetten a zöld átállás támogatására van szabva. A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret programjainak 30 %-a az éghajlat-politikai fellépés támogatását célozza, például a kohéziós politika, a mezőgazdaság és a LIFE éghajlat-politikai és környezetvédelmi programja révén. Az a cél, hogy a Horizont Európa keretében a kutatás- és innovációfinanszírozás 35 %-át zöld beruházásokra, valamint a program keretében megvalósuló különböző partnerségekre és küldetésekre¹⁰ használják fel, biztosítja a szükséges forrásokat a zöld átállás fenntartható és innovatív megoldásainak kiépítéséhez. A Horizont Európa jelentős támogatást biztosít a kkv-k – különösen az induló és a kivált vállalkozások – számára az áttörést jelentő innovációk kifejlesztéséhez és növeléséhez.

Emellett a **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből** finanszírozott tagállami nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek hozzá kell járulniuk a zöld átálláshoz, és a tervek előirányzatainak legalább 37 %-át ilyen intézkedésekre kell fordítani. A közfinanszírozás azonban nem lesz elegendő. A fenntartható gazdaságra való átállás finanszírozásáról szóló stratégia hozzá fog járulni az átállás finanszírozásához szükséges magánberuházások mozgósításához¹¹.

A Bizottság továbbra is ösztönözni fogja a zöld átállásra irányuló beruházásokat. A környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokra vonatkozó iránymutatások felülvizsgálata során a Bizottság különös figyelmet fog fordítani annak biztosítására, hogy azok tükrözzék az európai zöld megállapodás hatókörét és törekvéseit. Bár a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekről szóló, hatályos közlemény közelmúltbeli értékelése rámutatott, hogy a rendelkezések jól működnek, szükség lenne néhány célzott kiigazításra, többek között e projektek nyitottabbá tétele és a kkv-k részvételének megkönnyítése céljából, valamint a nemzeti költségvetésekből és az uniós programokból származó források összevonására vonatkozó kritériumokkal kapcsolatos útmutatás érdekében.

A fentieket támogatják az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag javaslatai, amelyek saját, a **kibocsátáskereskedelem kiterjesztéséből és megerősítéséből** származó bevételeken alapuló pénzügyi eszközöket tartalmaznak a méltányos átállás támogatására. Ez ismét rávilágít a javaslatcsomag különböző részei közötti összefonódásra. Az intézkedéscsomag megerősíti a meglévő szolidaritási mechanizmusokat és pénzeszközöket az elosztási hatások kezelése és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, innovatív megoldások terén megvalósuló további beruházások ösztönzése érdekében. Az Innovációs Alap mérete nőni fog, hatóköre pedig kiterjed majd a karboncsökkentési célú szerződések formájában megvalósuló projektek támogatására, hogy az iparban kibocsátáscsökkentést indítson el.

4. FENNTARTHATÓ EU A FENNTARTHATÓ VILÁGBAN

Bár az EU a globális szén-dioxid-kibocsátás csupán 8 %-áért felel, elismeri felelősségét a tekintetben, hogy a halmozott kibocsátáshoz nagyobb arányban járul hozzá. Az EU elkötelezett amellett, hogy szilárd utat jelöljön ki a zöld, versenyképes, inkluzív és körforgásos gazdaság kialakítása számára. Növekedési és versenyképességi stratégiánk, az európai zöld megállapodás hozzájárul a globális narratíva átalakításához, hatással van a politikai és üzleti piacokra, és követendő példát kínál.

¹⁰ A zöld átállás szempontjából a „Klimasemleges és intelligens városok”, az „Egészséges óceánok, tengerek, parti tengervizek és szárazföldi vizek”; a „Talajegészség és élelmiszer”, valamint az „Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, ideértve a társadalmi átalakulást is” küldetések különösen relevánsak.

¹¹ [COM \(2021\) 390 final](#).

A globális szerepvállalás és a nemzetközi együttműködés kulcsfontosságú az éghajlati válság kezeléséhez, és az EU két- és többoldalú aktív együttműködést folytat a partnerországokkal.

Az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag jelentős mérföldkönek számít az ENSZ következő éghajlatváltozási konferenciája, – más néven a COP26 – felé vezető úton, amelynek idén év végén Glasgow ad otthont. Ez az intézkedéscsomag adja az alapot ahhoz, hogy az EU teljesítse a Párizsi Megállapodásban foglalt, a bolygó és a világ felé tett kötelezettségvállalásait.

Az EU elkötelezett aziránt, hogy a dekarbonizáció terén elért uniós eredmények ne azzal járjanak, hogy a szén-dioxid-kibocsátás egyszerűen áthelyeződjön a határainkon túlra. Az ilyen kibocsátásáthelyezés jelenleg a kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) keretén belüli térítésmentes kiosztással előzhető meg. E rendszer eredményesen kezeli a kibocsátásáthelyezés kockázatát, ugyanakkor visszafogja a környezetbarát termelésre irányuló hazai és külföldi beruházások iránti ösztönzőket.

Ennek szellemében a Bizottság ma javaslatot terjeszt elő **az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra** vonatkozóan. Ez az éghajlat-politikai eszközként létrehozott mechanizmus olyan piaci dinamikát vezet be, amely védi az uniós és a globális éghajlat-politika integritását azáltal, hogy csökkenti az üvegházhatásúgáz-kibocsátást az EU-ban és világszerte, valamint modernizálásra, fenntarthatóbbá válásra és a karbontartalom csökkentésére ösztönzi az érintett ágazatokat.

A mechanizmus bevezetése fokozatos lesz, és először néhány kiválasztott termékre terjed majd ki. Az első években egy egyszerűsített rendszer lesz alkalmazandó a mechanizmus zökkenőmentes bevezetésének elősegítése érdekében. Az importárúk karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra irányuló javaslat biztosítja, hogy a hazai és az importárúk után azonos szén-dioxid-árat kelljen fizetni, így gondoskodni fog a megkülönböztetésmentességről, és összeegyeztethető lesz a WTO szabályaival és az EU egyéb nemzetközi kötelezettségeivel. A mechanizmus fokozatosan kerül bevezetésre az érintett ágazatokban a térítésmentes kiosztás fokozatos kivezetése mellett, biztosítva, hogy az új rendszer erősebb ösztönzőket biztosítson az uniós és a külföldi iparágak számára az innovációra és a kibocsátáscsökkentésre. Emellett azon EU-n kívüli ágazatok és vállalatok, amelyek termelési **ciklusa** már most is alacsonyabb karbontartalom mellett működik, vagy amelyek hasonló szén-dioxid-árazási rendszert alkalmaznak, e mechanizmus keretében is élvezhetik annak előnyeit. Így ez egyben felhívás is a nemzetközi partnereink felé, hogy közösen fokozzuk az éghajlatvédelmi törekvéseinket.

A fosszilis tüzelőanyagoktól való globális elmozdulás már most is jó úton halad. Annak hatásai továbbá túlmutatnak az éghajlat és a környezet területén: már geopolitikai jelleget öltöttek. Az EU-nak ennek megfelelően ki kell igazítania szakpolitikáit, hogy gondoskodjon a stabil átállásról, többek között a határain kívül is. Ennek szellemében az Európai Bizottság hamarosan új jogszabályokat fog előterjeszteni annak érdekében, hogy a lehető legkisebbre csökkentse az EU erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz való hozzájárulását világszerte, és beépítse a fenntartható vállalatirányítást a vállalati stratégiákba.

Elvárjuk, hogy partnereink is teljesítsék párizsi kötelezettségvállalásaikat, és az **uniós klímadiplomácia** megerősítése mellett készek legyenek együttműködni. A nemzetközi partnereinkkel folytatott együttműködés fokozása és a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátású gazdaságra való globális átállás megkönnyítése érdekében az EU a

külpolitikai eszközeinek teljes skáláját ki fogja használni ahhoz, hogy igazodni lehessen a magasabb célokhoz. A kétoldalú partnerkapcsolatokban és a multilaterális szervezetekben folytatott klímadiplomácia részeként az EU gondoskodni fog arról, hogy egyeztessen partnereivel, felvilágosítással és segítséggel szolgáljon számukra, és amennyiben lehetséges, igazodjon hozzájuk, de továbbra is kiemelt figyelmet fordít majd a Párizsi Megállapodásban meghatározott fő célkitűzések teljesítésére. Ez magában foglalja az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának támogatását is, amelynek célja, hogy segítse a sérülékeny helyzetű országokat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló beruházásokban. Az EU és tagállamai következetes módon mindig is a legjelentősebb hozzájárulónak számítottak a világon az alacsony és közepes jövedelmű országok éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó közfinanszírozása terén, és ez a jövőben sem lesz másként, különös figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett országok szükségleteire.

5. KÖVETKEZTETÉS

Az Európai Uniót vezérlő elvek szerint a közös érdekeink megvalósításához közös politikákat kell kialakítanunk. E célok eléréséhez és az előnyök kihasználásához szolidaritásra van szükség a tagállamok és a polgárok között, és minden szereplőnek saját képességei és hatáskörei szerint kell eljárnia, tiszteletben tartva a különböző nemzeti sajátosságokat és figyelembe véve a kiindulási pontokat, amelyekről a végső cél elérése indul. Az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag ennek szellemében készült: az erőfeszítések a legköltséghatékonyabb módon oszlanak meg a tagállamok között, elismerve a köztünk fennálló különbségeket, és támogatást kapnak a leginkább rászorulóknak annak biztosítása érdekében, hogy az átállás mindenki számára előnyös legyen.

A javaslatcsomag kialakítása nagy gonddal készült a szakpolitikai intézkedések és a keletkező bevételek közötti megfelelő egyensúly megteremtése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az uniós gazdaság egésze szempontjából méltányos és gyökeres változást lehessen kialakítani és véghez vinni. Az egyes eszközök súlyának megváltoztatása elkerülhetetlenül dominóhatást gyakorol számos más eszközre, és a javasolt intézkedések bármelyikének elvetése a többi területre vonatkozó javaslatok megerősítését teszi szükségessé. Ahhoz, hogy az Európai Unió teljesíteni tudja az „Irány az 55%!” intézkedéscsomagban megfogalmazott célokat, és időben legalább 55 %-kal csökkenteni tudja a kibocsátást, szükség van ezen eszközök mindegyikére és a köztük kialakított egyensúlyra.

Az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag elismeri, hogy az uniós polgárok számára jobb tájékoztatást kell nyújtani, valamint megfizethető lehetőségeket és megfelelő ösztönzőket kell kínálni azon egyedi változások véghezviteléhez, amelyek együttesen segítenek nekünk egyensúlyban élni a környezetünkkel és a bolygónkkal. A végrehajtásban régiótól és korosztálytól függetlenül minden polgár szorosan közreműködhet majd, például az európai éghajlati paktumon és az Európa jövőjéről szóló konferencia polgári vitacsoportjain keresztül. Az intézkedéscsomag elismeri továbbá, hogy a szén-dioxid-árzás hatékony eszköznnek számít, ezenkívül a vállalatok és a piacok gazdasági erejére támaszkodik az olyan strukturális gazdasági változások megvalósításához, amelyek az általunk igényelt termékek és szolgáltatások terén tisztább és egészségesebb megoldásokat biztosítanak. Végezetül lehetővé teszi az EU számára, hogy hosszú távú beruházásokban gondolkodjon, vezető szerepet töltsön be a piacokon, és új környezetbarát előírásokat hajtson végre. Mindezek kombinációja révén az EU alkalmassá válik a klímasemleges jövőre.

Az éghajlatváltozás jelentette kihívások világszintű választ igényelnek, és az EU továbbra is aktívan együttműködik partnerországaival a globális éghajlat-politikai és energetikai átalakulás támogatása érdekében.

A Bizottság most előterjesztette az ahhoz szükséges javaslatokat, hogy az EU teljesítse kötelezettségvállalásait és céljait, valamint ténylegesen irányt szabhasson az előttünk álló átalakulásnak. Felkérjük az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy mielőbb kezdjék meg a ma előterjesztett javaslatokkal kapcsolatos jogalkotási munkát, és biztosítsák, hogy a javaslatokat koherens csomag részeként kezelik, tiszteletben tartva a köztük fennálló többszörös összefonódásokat.

Már megkezdődött az évtized, amely eldönti, hogy sikerrel járunk vagy kudarcot vallunk. Az EU-nak mielőbb az 55 %-os cél megvalósítását lehetővé tevő szakpolitikai eszköztárral kell rendelkeznie ahhoz, hogy eltökélten elérjük 2030-ra kitűzött céljainkat, és elinduljunk azon a pályán, amelyen haladva 2050-re az első klímasemleges kontinenssé válhatunk.